

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Чортківського державного
медичного коледжу
канд. мед. наук

« 31 » _____ 2020 р.

Л.С. Білик

ПРОГРАМА

вступного іспиту
з української мови і літератури
для вступників на основі
повної загальної середньої освіти

Освітньо-професійний ступінь - фаховий молодший бакалавр

Програма вступного іспиту з української мови і літератури для вступників на основі повної загальної середньої освіти. – Чортків, 2020. – 12 с.

Укладачі програми:

Петрушенко О.І., методист, викладач української мови та літератури Чортківського державного медичного коледжу;

Юрчак Л. В., голова циклової комісії викладачів гуманітарних дисциплін, викладач української мови та літератури Чортківського державного медичного коледжу.

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту з української мови і літератури для вступників до Чортківського державного медичного коледжу розроблена на основі чинних навчальних програм з української мови та літератури для учнів 5-9 та 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів і програми для проведення зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури 2020 року, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика», «Графіка», «Орфоепія», «Орфографія», «Лексикологія», «Фразеологія», «Будова слова», «Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення», «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – початку ХХ століття», «Література ХХ століття», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)».

Критерії оцінювання

Вступний письмовий іспит з української мови і літератури для вступників на базі повної загальної середньої освіти проводиться у формі тестування, що передбачає перевірку знань, які визначаються на основі програми для проведення зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури 2020 року, затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Загальна кількість завдань тесту – 58. На виконання тесту відведено 180 хвилин. Тест з української мови і літератури складається із завдань трьох форм: завдань з вибором однієї правильної відповіді, завдань на встановлення відповідності та завдання з розгорнутою відповіддю.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань пропонується чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей А. Тест містить 48 завдань цієї форми (№1–23, 29–33, 34–53), що будуть оцінені в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей А. До тесту з української мови і літератури включено 9 завдань цієї форми (№24–28, 54–57), що будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність ("логічну пару"); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (№58). Завдання цієї форми передбачає створення учасником зовнішнього незалежного оцінювання власного аргументативного висловлення на дискусійну тему в бланку відповідей Б. Роботу, що не відповідає темі власного висловлення, буде оцінено в 0 балів. Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів.

Завдання з розгорнутою відповіддю оцінюється від 0 до 20 балів за критеріями змісту та мовного оформлення.

Критерії оцінювання власного висловлення

Зміст власного висловлення оцінюється за шістьма параметрами, як показано в таблиці:

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	Абітурієнт вправно формулює тезу	2
	Абітурієнт не формулює тези вправно	1
	Абітурієнт не формулює тези або формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі	0
2. Аргументи	Абітурієнт наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи	2
	Абітурієнт наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	1

	Абітурієнт не наводить жодного аргументу або наведені аргументи не є доречними	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва	2
	Немає мотивації наведення прикладу. Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки	1
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає або він не є доречним	0
3б. Приклад, що є історичним фактом або випадком із життя	Абітурієнт наводить принаймні один доречний приклад або з історії, або із суспільно-політичного життя, або з власного життя	2
	Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований; у прикладі є фактичні помилки	1
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає або він не є доречним	0
4. Логічність і послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу)	2
	У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0

Усього за зміст - 12 балів.

Мовне оформлення

6а. Кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Кількість балів	6б. Кількість лексичних, граматичних і стилістичних помилок	Кількість балів	Усього за мовне оформлення – 8 балів
0-1	4	0-1	4	
2-6	3	2-4	3	
7-11	2	5-7	2	
12-16	1	8-10	1	
17 і більше	0	11 і більше	0	

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи дві негрубі помилки рахують як одну грубу. До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення не/ні (не хто інший / ніхто інший ...);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;

- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки не сумують і не зараховують як одну грубу.

Систематичне порушення норм милозвучності (три і більше випадків порушення на одне з правил: у–в, і–й–та) рахують як одну стилістичну помилку.

Тестовий бал з української мови та літератури обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання тесту.

Максимально можливий тестовий бал за виконання завдань тесту з української мови та літератури – 104.

Визначення результатів з української мови та літератури здійснюється у два етапи. На першому етапі визначається тестовий бал абітурієнта (максимум – 104 бали). На другому етапі на основі тестового балу визначається рейтингова оцінка результатів абітурієнта за 200-бальною шкалою.

Для оцінки результатів за 200-бальною шкалою використовуватиметься «Таблиця переведення тестових балів, отриманих абітурієнтами за тест із української мови і літератури, у рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)» за 2020 рік, що буде розміщена на сайті УЦОЯО в день оголошення результатів ЗНО з української мови і літератури.

Екзамен у формі співбесіди з української мови і літератури для вступників на базі повної загальної середньої освіти передбачає перевірку знань, що визначаються на основі програми для проведення зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури на 2020 рік, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Екзаменаційне завдання містить 1 питання з української мови та 1 питання з української літератури.

Відповідь на співбесіді оцінюється за шкалою оцінювання від 100 до 200 балів.

Відповідь оцінюється 176-200 балами тоді, коли абітурієнт глибоко розуміє та може вільно й змістовно викласти основні мовознавчі та літературознавчі поняття, вільно орієнтується в навчальному матеріалі, уміє аналізувати художні тексти.

Відповідь оцінюється 150-175 балами тоді, коли абітурієнт загалом розуміє та може досить повно сформулювати і пояснити основні мовознавчі й літературознавчі терміни та поняття, майже вільно орієнтується в навчальному матеріалі, володіє навичками мовного розбору, аналізу художнього тексту.

Відповідь оцінюється 123-149 балами тоді, коли абітурієнт розуміє та може сформулювати й пояснити лише деякі мовознавчі та літературознавчі поняття, в основному орієнтується в навчальному матеріалі, дає загальну характеристику окремих мовознавчих питань, але не завжди вміє пояснити їх застосування на практиці, не повністю володіє навичками аналізу художнього тексту.

Відповідь оцінюється 100-122 балами тоді, коли вимоги до попереднього пункту не виконані: абітурієнт лише відтворює навчальний матеріал, але не встановлює причинно-наслідкові зв'язки, не розуміє основних мовознавчих та літературознавчих понять, його знання загалом мають хаотичний характер.

Зміст програми Українська мова

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е],[и],[о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання	<i>Вступник повинен (повинна) вміти:</i> Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно з додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й; розпізнавати вивчені орфограми;

	<p>апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разомі через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>ни</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.</p>	<p>правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.</p>
<p>2. Лексикологія. Фразеологія.</p>	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.</p>	<p>Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні.</p>
<p>3. Будова слова. Словотвір.</p>	<p>Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.</p>	<p>Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні.</p>
<p>4. Морфологія. 4.1. Іменник.</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань <i>пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно</i> і под.)</p>	<p>Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями.</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні,</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників;</p>

	відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий, і найвищий, способи їх; творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників	відрізняти правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема - відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на -но, -то в мовленні. Розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами.
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення	Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати

	прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.	прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частина як службова частина мови. Правопис часток.	Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнити сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. Розпізнавати частки; правильно писати частки.
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й -односкладні); за наявністю: другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком.
5.2.2.	Означення. Прикладка як різновид	Розпізнавати види другорядних членів;

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті
5.2.5.1. Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно

складне речення	складному реченні.	доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них.
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.	Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитага як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів	Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

Українська література

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки всупників
1. Усна народна творчість.	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.	Вступник повинен (повинна) вміти: - розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки,

	<p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».</p> <p>Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку».</p> <p>Балада «Ой летіла стріла»".</p>	<p>русальні, купальські і жниварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості; - розрізняти літературні роди, види й жанри; <p>співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; - упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; - орієнтуватися в сюжетах літературних творів; - визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; - аналізувати мову літературного твору; - знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; - співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; - співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; - знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; - визначати місце і роль письменника в літературному процесі; - пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури. <p>Вступник повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна,
<p>2. Давня українська література.</p>	<p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).</p> <p>«Слово про похід Ігорів».</p> <p>Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту — звичай і права...», «Бджола та Шершень».</p>	<p>співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; - упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; - орієнтуватися в сюжетах літературних творів; - визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; - аналізувати мову літературного твору; - знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; - співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; - співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; - знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; - визначати місце і роль письменника в літературному процесі; - пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури. <p>Вступник повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна,
<p>3. Література кінця. XVIII-початку ХХ ст.</p>	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».</p> <p>Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля...»)), «І мертвим, і живим, і ненарожденим...», «Заповіт».</p> <p>Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».</p> <p>Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».</p> <p>Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (I, 4 частини).</p> <p>Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».</p> <p>Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей».</p>	<p>співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; - упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; - орієнтуватися в сюжетах літературних творів; - визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; - аналізувати мову літературного твору; - знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; - співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; - співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; - знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; - визначати місце і роль письменника в літературному процесі; - пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури. <p>Вступник повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна,
<p>4. Література ХХ ст.</p>	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».</p> <p>Василь Стефаник. «Камінний хрест».</p> <p>Ольга Кобилянська. «Valse melancolique».</p> <p>Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня».</p> <p>Микола Вороний. «Блакитна панна».</p> <p>Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»/ Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить».</p> <p>Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...».</p> <p>Микола Хвильовий. «Я</p>	<p>співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; - упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; - орієнтуватися в сюжетах літературних творів; - визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; - аналізувати мову літературного твору; - знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах; - співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; - співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; - знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; - визначати місце і роль письменника в літературному процесі; - пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури. <p>Вступник повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна,

	<p>(Романтика)».</p> <p>Володимир Сосюра. «Любіть Україну». Валер'ян Підмогильний. «Місто».</p> <p>Юрій Яновський. «Майстер корабля».</p> <p>Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».</p> <p>Микола Куліш. «Мина Мазайло».</p> <p>Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».</p> <p>Олександр Довженко. «Зачарована Десна».</p> <p>Андрій Малишко. «Пісня про рушник».</p> <p>Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти - людина?», «Задивляюсь у твої зіниці..!», «Лебеді материнства».</p> <p>Василь Голобородько. «Наша мова».</p> <p>Олесь Гончар. «Модри Камень».</p> <p>Григій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».</p> <p>Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...».</p> <p>Іван Драч. «Балада про соняшник».</p> <p>Дмитро Павличко. «Два кольори».</p> <p>Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай».</p>	<p>громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет;</p> <p>- епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка;</p> <p>- драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;</p> <p>- ліро-епос-та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема;</p> <p>- літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм: (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі;</p> <p>- ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;</p> <p>- тема, ідея; мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі;</p> <p>- композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи);</p> <p>- види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія;</p> <p>- художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.</p>
5. Твори українських письменників-емігрантів	<p>Іван Багряний. «Тигролови».</p> <p>Євген Маланюк. «Уривок з поеми».</p>	
6. Сучасний літературний процес (кінець ХХ-початок ХХІ ст.)	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.</p>	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: І ч. 9-е видання; доповнене. – К.: Грамота, 2019.
2. Заболотний О. Заболотний В. ЗНО 2020. Українська мова і література. Типові тестові завдання. – К.: Літера ЛТД, 2019.
3. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 2: Друга половина ХХ століття. Підручник / За ред. В.Г. Дончика. – К.: Либідь, 1998. – 456 с.
4. Літературознавчий словник – довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 752 С. (Nota Bene).
5. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Част. І / Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. – К.: Освіта, 2004. – 512 с.

6. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Част. II / Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. – К.: Освіта, 2004. – 576 с.
7. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. – К. : Знання, 2010. – 374 с.
8. Сучасна українська літературна мова : підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ. – К. : Вища школа, 2003. – 430 с.
9. Сучасна українська літературна мова : підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1997. – 400 с.
10. Українська література: Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / Упоряд. Та передм. О.М. Авраменка. – К.: Грамота, 2012. – 512 с.
11. Українська мова: енциклопедія / [голова ред. кол. В. М. Русанівський].–вид. 2-ге, випр. і доп. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
12. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – К. : Наукова думка, 2003. – 240 с.
13. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови [Текст] / І. П. Ющук. – 4-е вид. – К. : Освіта, 2000. – 254 с.
14. Ющук І. П. Українська мова. 52 уроки грамотності. 2232 тести. Довідник для учнів 5-11 класів та абітурієнтів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 240с.